

מריחת חמאה על מצה*

שאלה:

האם המחמירים בשרויה יכולים למרוח בפסח חמאה על המצה?

תשובה:

חמאת המהדרין של תנובה איננה מכילה מים ולכן מותר גם למחמירים בשרויה למרוח אותה על גבי מצה בפסח. הדבר נכון לגבי חמאה רגילה ולא לגבי חמאה מלוחה או לגבי חמאה עם תוספות ששם ייתכן והחומרים המוספים מומסים במים לפני עירובם בשמנת ממנה מייצרים את החמאה. כמו"כ, לעתים יש תהליכים שמגמתם להביא לכך שאחוז השומן בחמאה יהיה תמיד זהה, ולצורך זה במקרים שאחוז השומן גבוה מהסטנדרט הנדרש - מוסיפים מעט מים כדי להגיע לאחוז השומן הרצוי. תהליך זה לא מתבצע בתנובה ולכן החמאה נחשבת למי פירות טהורים ואין חשש מלמרוח אותה על גבי המצה.

לעומת זאת, גבינת קוטג' אין למרוח על המצה מכיוון שבתהליך ייצורה עוברים גרגרי הקוטג' שטיפה במים. גם בגבינה לבנה לעתים משתמשים לתגבור החלב באבקת חלב המומסת במים ולכן אין למרוח אותה על המצה בפסח*.

בברכי יוסף הלכות פסח סימן תמ"ז מובאת קולא גדולה ביותר שלא היה עולה בדעתנו לסמוך עליה בימינו במתן כשרות לפסח – לא בכשרות רגילה וק"ו שלא בכשרות מהדרין: "חמאה שבשלוה בכלי חמץ קודם פסח, ולהסיר הזוהמא שמים מעט קמח ונשאר בשולי קדרה, ומסננים החמאה ולא ישאר בה כלל מהקמח, חמאה זו מותרת בפסח. כ"כ נכדו של הרשב"ץ בתשובה בספר יכין ובוועז לפי מנהג מקומו. והובאה תשובתו בספר סמא דחיי דף י"ז ע"ד".

הרב דוב לנדאו, חבר בד"צ ועדת מהדרין

* יש לציין, שבתקופת הייצור לפסח יש עודפי חלב גדולים ולכן בדרך כלל לא נעשה שחזור חלב והגבינה הכשרה לפסח נעשית מחלב בלבד ללא כל תוספת של אבקת חלב, וממילא היא לא מכילה מים.